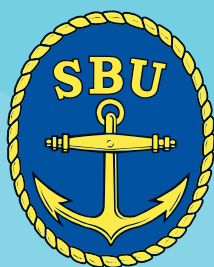

Ledarhäfte: så använder du ”Allemansrätten under ytan”

En handledning för föräldrar, lärare och ledare

Detta häfte är ett stöd för dig som ska guida barnen genom aktivitetshäftet. Målet är att väcka nyfikenhet för livet under ytan och lära ut allemansrättens grunder på ett lustfyllt sätt.

Svenska Båtunionen

Praktisk checklista för ledaren:

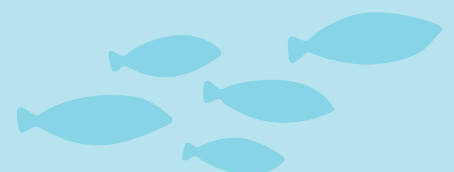
Detta behöver ni för att genomföra aktiviteterna:

- **Tidsåtgång:** Ca 45–60 min. Anpassa efter behov och ålder. Dela gärna upp på två pass för att ha tid för diskussioner.
- **Aktivitetshäftet:** Ett exemplar till varje barn (eller ett att dela på om man samarbetar).
- **Penna:** En blyertspenna och suddgummi, och gärna även färgpennor.
- **Tidtagarur:** Klocka eller mobil för att ta tid i Rakels utmaning.
- **Papper:** För att skriva i Rakels utmaning och rita i Rakels spanaruppdrag.
- **Diplom (frivilligt):** Dela ut diplommet efter genomförda uppgifter. Du väljer själv om utdelningen av diplom passar gruppen.

Gå igenom broschyren tillsammans

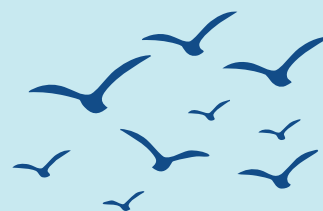
Här är tips på hur ni kan jobba med de olika delarna:

- **Mötet med Rakel:** Läs inledningen tillsammans. Fokusera på begreppet ”snäll gäst”. Fråga barnen: ”Hur är man en bra gäst hos en kompis?” Översätt svaren till hur vi beter oss i vattnet: vi skräpar inte ner, skriker inte och förstör inget.
- **Hitta vägen:** Berätta att tången är havets skog där smådjur gömmer sig. Fakta: Forskare tror att blåstångens förökning styrs av olika signaler. På västkusten är tidvattnet viktigt, medan månljus och inre biologiska rytmer tros spela större roll i Östersjön.
- **Rakels utmaning:** Låt barnen tävla mot varandra eller i lag. Sätt en timer på tre minuter och se vem som hinner skriva ner flest saker som inte hör hemma i vattnet. Prata om varför sakerna inte hör hemma där. Ni kan också göra utmaningen tvärtom: ”Vad hör hemma i vattnet?” och diskutera vilket som var svårast.
- **Rakels uppdrag:** Prata om skyddade områden och att regler gäller även under ytan. Fråga om någon har sett en skylt med information i naturen. Låt barnen berätta varför just deras växt eller djur är viktigt att skydda och diskutera tillsammans hur man kan lära andra att visa hänsyn.
- **Korsordet:** Använd korsordet som en gemensam aktivitet. Om ett ord är svårt, hjälp barnen att associera. Facit finns på nästa sida.
- **Extrautmaning!** Vill du avsluta på topp? Då kan du skriva ut och spela ”Allemansrätten under ytan – Spelet” med barnen för ännu mer skratt och glädje. Spelet går att skriva ut i både A3 och A4, men A3 rekommenderas för bästa upplevelse. Instruktioner och spelplan hittar du på batmiljo.se.

Extratips för ledaren:

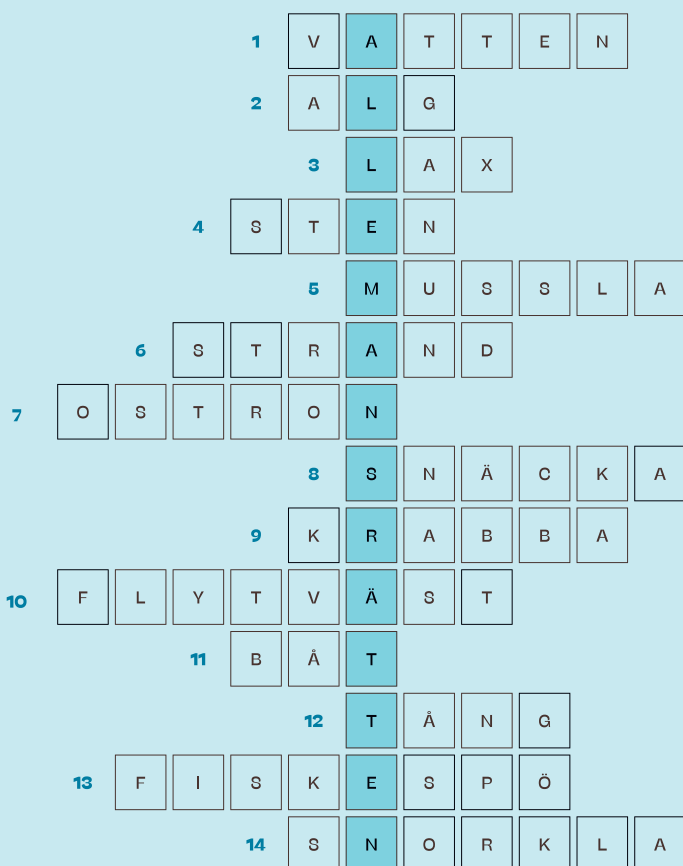
Be barnen ställa frågan “Får man kissa i havet?” till vuxna och sedan återkomma med vad de har fått för svar.

”Varför ska man inte kissa i vattnet?”

Det är inte förbjudet enligt lag, men kiss innehåller näringsämnen (kväve och fosfor) som fungerar som gödsel. Om många kissar i samma lilla vik eller samma badplats kan det bidra till ökad alg tillväxt och grumligare vatten. Grumligare vatten leder i sin tur till att det blir svårare för solljuset att nå växterna.

Facit till korsordet.

Själv nyfiken på att få veta mer?

Mer information om allemansrätten under ytan hittar du på batmiljo.se

Svenska Båtunionen

Svenska Båtunionen, af Pontins väg 6, 115 21 Stockholm
08-545 859 60 | batunionen.se